

MAİB: Büyüme, sürdürülebilirlik yatırımlarına bağlı

Makine imalat sanayi konsolide verilerine göre, yılın ilk yarısı sonunda Türkiye'nin serbest bölgeler dâhil toplam makine ihracatı 14,1 milyar dolar oldu.

21 Temmuz 2023 - 12:50

Sektör bu yıl son haftası Kurban Bayramı tatiliyle geçen Haziran ayında eksik iş gününe rağmen, ihracatını geçtiğimiz yılın aynı ayına göre yüzde 2,7 artırdı. KG başına ihracat birim fiyatları 7,2 dolara kadar yükselen sektör, 6 aylık ihracat döneminde Almanya'nın ardından Rusya'da da 1 milyar dolar eşiğini aştı. En büyük 10 pazarı arasında sadece Fransa'da düşüş yaşayan sektörde Almanya'nın payı yüzde 14'e, Rusya'nın payı yüzde 10'a yaklaştı.

“En büyük pazarımızdaki büyüme sürdürülebilirlik yatırımlarına bağlı”

Para politikalarındaki sıkılaşmanın etkisiyle küresel ölçekte durgun geçen yılın ilk yarısında endüstriyel talebin yavaşladığını belirten Makine İhracatçıları Birliği Başkanı Kutlu Karavelioğlu, Türkiye'nin toplam makine ihracatının yüzde 60'ını gerçekleştirdiği Avrupa'da makine teçhizat yatırımlarındaki büyümenin bütün sıkıntılara rağmen, sürdürülebilirlik yatırımlarına bağlı olarak bu yıl yüzde 2,5 seviyesinde gerçekleşmesini beklediklerini ifade ederek şunları söyledi:

“Küresel arz kapasitesinin altında kalan talebin sonucu olarak siparişlerin düşmesi kârların azalmasına, azalan kârlılık da yeni yatırımlar bakımından bir isteksizliğe dönüşüyor. Üretici fiyatlarının önünün alınamadığı bu dönemde işler azaldığından, firmalar da sırada bekleyen siparişler üzerine yoğunlaşıyor. Düşüşün rakamlara yansımayan bir başka yönü daha var, o da gelişmiş ülkelerde mevcut yatırım bütçelerinin Ar-Ge tarafına kayması, yeni dönemde verimlilik ve kalite artışını merkeze alan yatırımların öne çıkması. Uzun süre devam edecek bu yatırım trendi, ihraç ürünlerinin niteliğini ve teknoloji sınıfını da etkileyecektir. Yeşil dönüşüm, dijitalleşme ve otomasyona yönelik yatırımlar ise, makine ve teçhizat talebine olumlu etki edecektir.”

Karavelioğlu, ihracatçı işletmeler için yeni iş almanın zorlaştığı bu dönemde, AB'de yasama süreci devam eden Kurumsal Sürdürülebilirlik Özen Yükümlülüğü'nün ikinci bir filtreleme daha getireceğine işaretleterek, “Ciro olarak yasa kapsamına girdikleri takdirde, yaptırımlar ve denetim mekanizması açısından kurallara uymayan şirketleri büyük cezaların beklediği bu dönemde Avrupalı şirketler değer zinciri ortaklarının gelişip yetkinleşmesini izlemek konusunda çok titiz davranacaktır” dedi.

“Müşterimizin finansmanı da bizimki kadar önemli”

Mali sıkılaşmanın yatırım boyutu yanında finansmana erişim konusunda da etkileri olduğuna dikkat çeken Karavelioğlu, makine fiyatlarının arttığı bu dönemde borçlanma ihtiyacı ve üretim maliyetlerinin yükselmesinin satışıları olumsuz etkilediğini belirterek şunları söyledi:

“Yatırım malları güven ve müşteri finansmanı ile satılır, ödemeler taksitlerle zamana yayılır. Bu sebeple makine imalatçılarının hem kendilerinin düşük faizlerle borlanabilmeleri hem de müşterileri için orta ve uzun vadeli kredi bulabilmeleri rekabetçiliğin ana unsurudur. Rakiplerimizin bu konuda bizden daha avantajlı olduklarını, başta ülkemiz olmak üzere çetin rekabete girdiğimiz bütün büyük makine pazarlarında görüyoruz. Son bir buçuk yılda, bir yandan Türkiye'de yerli katma değer oranı en yüksek, yani masraflarının çoğunu TL ile yapan sınai sektör olarak yatay kurdan herkesten fazla etkilendik, diğer yandan resesyon beklentisi ile fiyatlarını baskılayan rakiplerimizle sınırlı finansman imkânları içinde baş etmeye çalıştık. Netice itibarıyla bu ağır yükü taşıyabilecek güce ulaştığımız görülmüş olmakla birlikte; Merkez Bankası, Eximbank ve kamu bankalarının rasyonel politikalara dönüş ilkeleriyle ters düşmeyecek şekilde, ihracat ve yatırımları daha uygun maliyetler ile finanse etmesi gerektiğine inanıyoruz. Döviz gelirlerimiz üzerindeki tasarruf yeteneğimize

yeniden kavuşmak, yani bir başka ifadeyle birden fazla rezerv kurun çarpanlı risklerinden korunabilmek için serbestçe pozisyon alabilmek ihracatçılar için çok önemli.”

“Rasyonellik ithalat rejimindeki arka kapıları kapatmayı gerektiriyor”

İhracat yapmanın zorlaştığı bu dönemde dış ticaret açığının ana kaynağı olan ithalat furyası konusuna da eğilmek gerektiğini ifade eden Karavelioğlu, “Türk Lirası’ndaki aşırı değerlenmenin ithalat konusunda yarattığı cazibe, son 12 ayda 42 milyar dolarlık da yabancı makine alımına sebep oldu. Rakip ülkelerin teknoloji geliştirmesine desteğimiz hızlanarak sürüyor. Bu yılın ilk 5 ayında yüzde 28,6 artarak 18,5 milyar dolara ulaşan makina ithalatı, sene sonunda 45 milyar dolara ulaşacak bir ithalat büyüklüğünün ve 15 milyar dolara yakın bir ticaret açığının sinyallerini veriyor. Bu açığın önemli bir kısmının Uzak Doğu mallarına karşı veriliyor olması, yerli imalatçımızı tedbirlerini giderek sıkılaştıran Batılı rakiplerimiz kadar koruyamadığımızı da gösteriyor” dedi.

Karavelioğlu, Yatırım Teşvik Sistemi ile sağlanan avantajların, özellikle Doğu’dan gelen dampingli ve düşük teknoloji malların ithalatını kolaylaştırdığını belirterek sözlerini şöyle tamamladı:

“2022 yılında, Yatırım Teşvik Belgeleri kapsamında ithalatı teşvik edilen makinelerin tutarı 19 milyar dolar civarında idi. 360 milyar TL tutarında 5 bin 400 Yatırım Teşvik Belgesi’nin verildiği bu yılın ilk 4 ayında ise, yatırımların yüzde 65’ini yapacak olan genel imalat sanayiinin makine ihtiyaçlarında yerli makinelerin payının yüzde 40’ı ancak bulunduğu görülüyor. Oysa madencilik yatırımlarında yerlilik oranı yüzde 72, tarımda yüzde 97, teknolojisi en yüksek dallardan olan enerji yatırımlarında ise yüzde 89 civarında. Yatırım Teşvik Mevzuatı’nın yerli makine imalatçımızı haksız rekabete karşı korumak üzere ihdas edilen İlave Gümrük Vergilerini sıfırlamasının çok önemli bir zaafiyet oluşturduğunun altını tekrar çizmek lüzumu duyuyoruz. Rasyonel olmanın; ithalat mekanizmalarındaki bütün arka kapıları hızla kapatmayı ve kamunun tüm planlarında stratejik sektör olarak ilan edilmiş makine imalatını rakiplerimizden geri kalmayacak bir kararlılıkla korumayı gerektirdiğini düşünüyoruz.”